

ZRCADLO

Čtvrtletník Čtyřlístku – centra pro osoby se zdravotním postižením Ostrava,
příspěvkové organizace, ročník VIII., číslo 3., říjen 2015

Strhující zážitky opět v „Barvách duhy“

Mezi události, jimiž žije naše organizace doslova celý rok, patří bezesporu koncerty **Všechny barvy duhy**. Jakmile jeden jeho ročník končí, už se připravuje následující. Ten letošní jsme uspořádali 19. října a byl již devátým v jeho historii. Stejně jako všechny předcházející ročníky i letošní koncert byl svým způsobem výjimečný, originální a překvapující. Zasloužili se o to všichni, kteří se na něm aktivně podíleli, nešetřili svými nápady, vtipem a invencí. A za to jim patří veliký dík.

V letošním koncertu **Všechny barvy duhy** vystoupilo téměř sto třicet účinkujících. Vedle našich klientů z Domova

Jandova, Domova Barevný svět, Domova na Liščině, Stacionáře Třebovice a chráněného bydlení to byli již tradičně studenti Lidové konzervatoře a Múžické školy v Ostravě, členové občanského sdružení Bílá holubice a také hosté. V tomto roce mezi nimi byla vynikající polská zpěvačka Angela Jolanta Wawrzyk, vítězka letošního prestižního festivalu Zaczarowana Piosenka nadace Anny Dymne v Krakově a vokální trio Makabara z Prahy, tvořené trojicí nevidomých zpěvaček Marii Vostatkovou, Kateřinou Uličnou a Barborou Janovou.

Čtyřlístek se blýskl šesti čísly – společným vystoupením Petra Laníka, Roberta Slobody a Martina Uhlíře s Cirkusem trochu jinak (na snímku nahoře), o němž ještě bude řeč, Domov Jandova opět vyvolal bouře ovací publika a doslova vyrazil dech vystoupením své Správné party ze Západu. Opět se

ukázalo, že Domov Jandova má nápadů na rozdávání a také mnoho skrytých i zjevných talentů, jež se mohou uplatnit snad ve všech žánrech (ad foto vpravo nahoře). Hodně se líbil Blondák s červenou bugatkou s Petrou Hamroziovou a Slávkem Jáněm v nastudování vychovatelek Kateřiny Trefilové a Soni Barochové, se

spoluúčinkujícím Viktorem Trefilem. Humor a vtip nepostrádalo ani vystoupení klientů a pracovníků Stacionáře Třebovice nazvané Úřad práce. Inspirací Hanky Zábranové, která jej s klienty nastudovala,

se stal klip skupiny Buty – Píseň práce, jež přesně vystihl peripetie (nejen našich klientů) se získáváním zaměstnání a zároveň polechtal bránice nadšeného publika. Jak už bylo řečeno, na koncertu s našimi klienty spoluúčinkovali opět podruhé akrobaté z Cirkusu trochu jinak – Leona Macurová spolu s Radimem Eliášem a Ondřejem Hajkem, kteří nastudovali veselou klauniádu s trojicí našich vozíčkářů – Martinem Uhlířem, Petrem Laníkem a Robertem Slobodou.

Moc se líbili také další naši hosté: mladí akordeonisté – žáci Základní umělecké školy Viléma Petrželky z Ostravy-Hrabůvky. Ti pro změnu

vytvořili společný velký orchestr s našimi Rytmy a nastudovali tři skladby. Poslední, Rybitví, si „vystříhli“ spolu se skupinou Yoyo Band. Ta letos hostovala na „Barvách duhy“ spolu se svým frontmanem Richardem Tesaříkem. Máme-li hodnotit nasazení obou ansámbľů, ten náš společný „neprofesionální“ docela „převálcoval“ profesionály, neboť na rozdíl od Yoyo Bandu opravdu hrál srdcem. Patří k tradici koncertů Všechny barvy duhy propojovat světy lidí s hendikepou se světem profesionálních umělců, což je většinou přínosné pro obě strany. Ne vždy však musí dojít k vzájemnému souznění a vnitřnímu propojení obou stran. Patrně

nejsem sama v názoru, že ze strany Yoyo Bandu k tomuto souznění tentokrát bohužel nedošlo a diváci to samozřejmě postřehli. I proto patřily jejich ovace především Rytmům a dětem ze ZUŠ Viléma Petrželky, kteří do svých výkonů vložili opravdu to nejlepší.

Velký dík samozřejmě patří také divadelní technice, zvláště pak osvětlovačům, kteří nejrůznějšími světelnými efekty, zadními projekcemi a úpravami horizontu jeviště dotvářeli celkovou atmosféru jednotlivých vystoupení i to správné jevištní kouzlo...

Jako každoročně i letos měl koncert Všechny barvy duhy svá překvapení a dojemná vystoupení. Tentokrát k nim nepochybně patřil náš zahraniční host – mladičká polská zpěvačka Angela Jolanta Wawrzyk. Přijela do Ostravy jako čerstvá vítězka známého polského festivalu Zaczarowana Piosenka, konaného každoročně za velké pozornosti médií i veřejnosti v Krakově.

Angela,

držitelka mnoha dalších ocenění, přijala naše pozvání na koncert Všechny barvy duhy s velkým nadšením, neboť již měla příznivé reference a ohlasy dalších polských účastnic z minulých let. Přijela se svými rodiči, maminkou Jolantou a tatínkem Andrzejem, kteří jsou oba velmi muzikálně založení, věnují se folklorní muzice a tak není divu, že Angela byla rodinným prostředím velmi ovlivněna od útlého dětství. I proto padla její první volba na starou polskou lidovou písničku, kterou navíc sama doplnila o nový text. Svůj zpěv doprovázela na housle, zatímco tatínek ji doprovodil na akordeon. O tom, že je stejně dobrá ve zpěvu lidových písní jako těch populárních, Angela přesvědčila publikum, když se rychle proměnila z lidové zpěvačky v dokonalou dámu a interpretku dvou pěvecky náročných skladeb z repertoáru Whitney Houston „I Will Always Love You“ a Andrea Boccelliho „Con Te Partiro“. Angela v Ostravě ukázala, že má nesporný talent, který určitě (nejen v Polsku) nezůstane bez povšimnutí.

K dalším velkým zážitkům letošního koncertu Všechny barvy duhy patřilo taneční vystoupení členů občanského sdružení Bílá holubice, nazvané „Sen“. Jeho protagonistkami byla čtveřice tanečnic: profesionální baletka, členka souboru Národního divadla moravskoslezského Jana Zelenková, mladička Beátka Šedovičová a Mariánka a Marie Vaněčkové. Maminka Mariánky chtěla splnit své dcerce, která je odmalička upoutaná na invalidní vozík, její sen: být baletkou. Oslovila tedy občanské sdružení Bílá holubice s jasným nápadem a přáním: zapojit se do spolupráce. Aby se všechno podařilo, bylo třeba tímto nápadem nadchnout i skutečnou – profesionální baletku a malou dívku – budoucí baletku Beátku Šedovičovo

u. Ve společné práci pod režijním a pohybovým dohledem Alžběty Kosové tak vzniklo nádherné a dojemné taneční vystoupení, které je nejen snovým obrazem malé dívky, ale i uskutečněným snem malé Mariánky...

Jako vždy, také letos zaujala vystoupení Lidové konzervatoře a Múžické školy v Ostravě, která je od samého počátku naším partnerem na

koncertech Všechny barvy duhy. Ta v tomto roce připravila publiku dvě překvapení. To první v podobě scénického vystoupení za doprovodu bicích nástrojů Srdce samuraje. O tom, že z této školy vycházejí vynikající zpěváci bez ohledu na zdravotní postižení, pak přesvědčil i jedinečný, podmanivě sametový hlas vítězky loňské celostátní pěvecké soutěže Hlas Česko-Slovenska

Lenky Lo Hrůzové, posluchačky pěvecké třídy paní Miloslavy Soukupové, ve společném vystoupení s pěvkyní Danielou Valíčkovou v písni hudební skupiny Elán Neodcházej, kterou Lenka Lo Hrůzová natočila v loňském roce společně s Jožo Rážem.

Skvělým způsobem se letos zhostila svého úkolu zbrusu nová moderátorská dvojice – herečka Pavla Dostálová z Komorní scény Aréna a Jiří Sedláček – člen činohory Národního divadla moravskoslezského. Vytvořili během večera skvěle sešranou dvojici a jistě by nikdo nevěřil, že se poprvé v životě setkali teprve pár hodin před koncertem při společné zkoušce...

Samozřejmě, není možné jmenovat všechny účinkující, kteří se podíleli na tomto koncertu, jenž se opět uskutečnil ve spolupráci s Národním divadlem moravskoslezským v Ostravě a s podporou Moravskoslezského kraje, statutárního města Ostravy a městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz. Záštitu také v tomto roce převzala manželka prezidenta republiky, paní Ivana Zemanová, náměstek hejtmána Moravskoslezského kraje, pan Svatomír Recman a náměstek primátora města Ostravy, pan Zbyněk Pražák.

Pro návštěvníky koncertu Všechny barvy duhy připravili jeho účinkující více než dvě hodiny strhujícího programu, který je vždy naplněn silnými zážitky, humorem i nečekanými překvapeními. Letošní rok v tomto

směru nebyl výjimkou. Pocity mnohých snad nejlépe shrnul ve své recenzi v internetovém deníku pro kulturu a umění Ostravan divadelní kritik Ladislav Vrchovský těmito slovy: „...Když Jirka Sedláček hned zpočátku komentoval výkon provazochodce slovy, že život je také svým způsobem chůzí po laně, a svoje o tom vědí zejména tělesně handicapovaní lidé, nebyl daleko od pravdy. Provazochodec potřebuje ke zdaru svého vystoupení nemalou odvalu a velkou míru soustředění, a právě obojí dohromady předvedli všichni zdravotně handicapovaní účinkující, kteří skutečně hráli, zpívali a tančili s odvahou a zejména srdcem...“

Text: BOHDANA RYWIKOVÁ

Foto: WERNER ULLMANN

Slavnostní otevření „Bronzové“

Ke zprávám uplynulého čtvrtletí, které určitě nezapadnou, patří otevření nového chráněného bydlení naší organizace v Bronzové ulici ve Slezské Ostravě. Za přítomnosti náměstka primátora města Ostravy, Ing. Zbyňka Pražáka, Ph.D., předsedy komise sociální, zdravotní a pro rovné příležitosti Rady města Ostravy Mgr.

Michala Mariánka, vedoucí oddělení sociálních věcí odboru sociálních věcí, zdravotnictví a vzdělanosti města Ostravy Mgr. Olgy Pelechové a dalších hostů, byl v odpoledních hodinách 22. července letošního roku oficiálně zahájen provoz v novém Chráněném bydlení Bronzová.

Jak při této příležitosti podtrhl náměstek primátora města Ostravy, Zbyněk Pražák, otevřením nového chráněného bydlení Čtyřlístku byl učiněn další malý krok v procesu velkých změn, jimiž v současné době Čtyřlístek prochází a dále bude procházet. Jde o to, že se postupně mění přístup i podmínky poskytovaných sociálních služeb klientům se zdravotním postižením, ustupuje se od „ústavní“ péče a stále více se preferuje individuální přístup k potřebám klientů. Osm žen, které se již v Bronzové ulici zabydlely, si nový domov nemůže vynachvátit. Nejen proto, že tady mají mnohem více

soukromí a pohodlí než dříve, ale také si mohou samy rozhodovat třeba o tom, co si nakoupí a uvaří, kdy budou jíst anebo jak budou trávit svůj volný čas. Jsou to pro ně nové zkušenosti, ale jak se zdá, rychle si na ně zvykly nejen ony, ale i personál, který o ně pečuje.

Přestože už se obyvatelky v novém domově zabydlely, samotný objekt samozřejmě bude ještě procházet dalšími dílčími úpravami. Jedná se především o terasu a krásnou přilehlou zahradu s výhledem na Bazaly, která by ještě měla projít terénními a estetickými úpravami s přispěním sponzorů.

Text a foto: BOHDANA RYWIKOVÁ

Ad foto: Snímek na předcházející straně zachycuje okamžiky slavnostního otevření Chráněného bydlení Bronzová s klientkami v popředí, nahoře spokojená Kamilka Luzarová ve svém novém pokoji.

JAK DOPADLA ANKETA

O úrovni stravování v Domově Barevný svět

Na sklonku letošního jara vyhlásila vedoucí Domova Barevný svět paní Mgr. Ivana Kostková anketu, týkající se úrovně stravování v Domově Barevný svět a spokojenosti všech strážníků, kteří využívají možnosti podnikového stravování v tomto stravovacím provozu. Bohužel, její vyhodnocení připadlo až na dobu, kdy mělo červnové číslo Zrcadla po uzávěrcce, ale výsledky ankety jsou natolik zajímavé, že se k nim rádi vracíme. Její výsledky již v polovině letošního června shrnul ředitel organizace, PhDr. Svatopluk Aniol, těmito slovy:

„Účast 121 respondentů v anketě je dobrým výsledkem a zaměstnanci tak projevili zájem zhodnotit úroveň stravování a přinést své náměty ke zlepšení, změně. Tři čtvrtiny respondentů jsou spokojeny jak se skladbou jídla, tak s kvalitou podávané stravy (dvě třetiny). Osmdesát čtyři procent dotázaných

strávníků je také spokojeno s teplotou podávaného jídla. Přílohy - zeleninové oblohy nebo přízdoby, jsou přijatelné pro dvě třetiny strávníků. Téměř 70 % dotázaných je spokojeno i s podávanými polévkami. Nejoblíbenější jsou vývary, ostatní polévky přibližně stejně.

Šíře názorů na „občasné přilepšení“ k obědu je značná. Prakticky stejně je žádáno ovoce, nealkoholické pivo birell, zákusek, koláč vlastní výroby nebo nanuk. Z jídelny víme, že jsme vděční za jakýkoliv koláček nebo buchtu vlastní výroby, protože to naše kuchařky dovedou.

Více než polovina účastníků ankety (56 %) by přivítala více ryb v jídelničce, 50 % více luštěnin. Takže je to tak půl na půl, což znamená, že se v tomto případě nepožaduje nějaká zásadní změna.

Velká část dotázaných (69 %) nemá připomínky k výdeji obědů. Ti zbývající pak rozlišují mezi kuchařkami, na něž se u okénka těšíme, a ty ostatní. Těch je naštěstí mnohem méně.

Z pozitivních připomínek ke skladbě jídel můžeme uvést alespoň tyto:

Nejvíce pochval připsali respondenti za pitný režim a také za výtečné zeleninové saláty. Na druhé straně nejčastěji účastníci ankety kritizovali příliš mastná nebo příliš slaná jídla, menší pestrost jídelníčku (jídla se často opakují), zvláštní skladbu některých jídel, malou pestrost podávaných omáček, polévky bez chuti (vývary ze sáčku) a příliš tuhá masa (hlavně hovězí).

Závěrem je možné říci, že podle odpovědí respondentů máme dobrou kuchyň. Současně zaznělo i množství námětů, z nichž by se pracovnice v kuchyni měly poučit a inspirovat. Každý máme v pracovním procesu 'svého zákazníka'. Pro pracovníky v přímé péči jsou to naši klienti, pro kuchyň jsme to my, strávníci. A je třeba si uvědomit, že jako zaměstnanci máme možnost výběru: nestravovat se v naší kuchyni, pokud nám nevyhovuje. Bohužel, naši klienti jsou však prakticky celoživotně odkázáni jen na nás a většina z nich nemá jinou možnost. Aby se tady cítili opravdu 'jako doma', na tom hodně záleží i kvalita a pestrost podávaných jídel a na to bychom určitě zapomínat neměli...“

SVATOPLUK ANIOL

Ilustrační foto ze stravovacího provozu Domova Barevný svět: BOHDANA RYWIKOVÁ

TŘEBOVICE: VELKÉ STĚHOVÁNÍ

Ano, ten okamžik se nezadržitelně blíží. Rekonstrukce Stacionáře Třebovice, která byla zahájena počátkem letošního roku, spěje ke svému konci. Budova se dočkala veliké proměny. Stacionář bude od nového roku 2016 patřit nenávratně minulosti a nově zde vzniknou dvě služby: Domov Třebovice a Chráněné bydlení Třebovice.

Pravdou je, že jak klienti, tak zaměstnanci už se nemohou dočkat, až se konečně přestěhují „do nového“.

Již na sklonku léta se do nově zrekonstruované budovy přestěhovaly kuchařky stravovacího provozu, aby si „osahaly“ nové vybavení kuchyně a vyzkoušely, jak v ní bude všechno fungovat. Postupně se do budovy stěhuje nové vybavení pokojů pro klienty a další zařízení, jež bude nezbytné ke spokojenosti klientů i personálu. Dočasné sídlo klientů třebovického stacionáře – Domov Barevný

svět, tak dostane do konce roku konečně „sbohem“.

Připomeňme si jen, že tato velká změna by nebyla možná bez finanční podpory z evropských fondů prostřednictvím Regionálního operačního programu

Moravskoslezsko a našeho zřizovatele – statutárního města Ostravy. V naší organizaci díky tomu přibude již čtvrté chráněné bydlení a další domov pro osoby se zdravotním postižením v souladu s transformačními záměry organizace.

(rw)

Foto: VRATISLAV PROKOP

OZVĚNY LÉTA

PRÁZDNINOVÉ PŘEKVAPENÍ

Když se školní rok nachýlil ke konci, měli jsme za sebou deset měsíců trápení a zkoušení.

Čekaly nás dva měsíce relaxace a zaslouženého odpočinku. Protože jsme se celý rok snažili a vysvědčení tomu odpovídala, bylo pro nás připraveno milé překvapení.

Zaměstnanci Domova Jandova nám nachystali oslavu. Když jsme po obědě odpočívali, „tety“ vyzdobily zahradu a připravily spoustu zajímavých soutěží, abychom se pak při nich všichni náramně dobře bavili. K večeru nás ještě na zahradě čekala diskotéka spojená s

grilováním. Velký dík proto patří všem, kteří se podíleli buď na samotné přípravě oslavy anebo zůstali jen tak, aby nám udělali radost a s námi tento den oslavili. Nesmíme zapomenout moc poděkovat paní kuchařce, která pro nás připravila vynikající občerstvení! Kdyby nás měly čekat podobné oslavy i na konci prázdnin, možná bychom se zase o to víc těšili zpátky do školy...

JAN POLHOŠ a VERONIKA MEJSTŘÍKOVÁ

Domov Jandova

Na snímku:
První
prázdninové
grilování
v Domově
Jandova...

PRVNÍ LETNÍ OHEŇ

Tak trochu k letní tradici patří u nás v Domově Barevný svět vítání prázdninových měsíců a výjimkou nebyl ani letošní rok. Oproti jiným akcím jsme však tentokrát pojali náš „první letní oheň“ hned 1. července jako podporu samostatnosti klientů, kteří si sami vyzvedli párky k opékání v jídelně a měli pak možnost si svůj párek také opéct.

Kdo potřeboval pomoc s krájením párků nebo otevíráním plechovek s nápoji, mohl o to požádat. Aby opečené párky lépe chutnaly, připravili jsme všem klientům malé překvapení: nealkoholické pivo, což mnozí ocenili, i když měli na výběr také čaj. Samozřejmě, nejen jídlem živ je člověk, a tak nechyběla ani aktivní zábava: připraveny byly kuželky, badminton, boccia i hod míčku na cíl pro všechny, kteří měli chuť si zahrát. K tomu všemu nám vyhrávala hudba, a kdo chtěl, mohl si zatančit. Petra Hamroziová nám přišla představit svou kamarádku – dobrovolnici ze sdružení Adra, kterou také pozvala na společné opékání párků i zábavu.

Všichni jsme byli nadšeni výbornou spoluprací s kuchyní, jejíž vedoucí, paní Krivošíková, nám vyšla ve všem vstříc, za což jí patří naše velké poděkování. Celé

toto báječné odpoledne zorganizovaly vychovatelky Domova Barevný svět: Katka Trefilová, Vladimíra Kaločová, Dagmar Drobíková a Soňa Barochová, jež pro nás také všechno pečlivě zdokumentovala...

Foto: **SOŇA BAROCHOVÁ**
Domov Barevný svět

FESTIVAL V ULICÍCH: BYLI JSME PŘI TOM!

Ano, byli jsme při tom, když se konal ve dnech 14. - 15. 7. 2015 „Festival v ulicích“ v centru Ostravy, který je již tradičně jednou z doprovodných akcí Colours of Ostrava. Byl to výborný nápad, jak strávit krásný letní den, jehož využilo mnoho klientů s doprovody z Domova Barevný svět. Rozhlédli jsme se po náměstí a byli jsme doslova ohromeni spoustou možností něco nového vidět, zažít či vyzkoušet.

U venkovní scény Divadla loutek jsme si poslechli něžné i energické písňové skupiny Plyš. Na Černé louce jsme navštívili „Japonskou scénu“, na níž vystupovaly dámy v tradičních kimonech. Zaujaly nás jejich zvláštní účesy a také jsme si prohlédli obří gong a velké japonské bubny. Procházeli jsme mezi stánky s výrobky z tradičních přírodních materiálů – korálky, náramky a lapače snů, bohatě zdobené peříčky.

V „Hudební uličce“ nás upoutaly netradiční hudební nástroje: flétny a koncovky, které

známe z muzikohraní s manželi Plecháčkovými, viděli jsme i mnoho méně známých rytmických nástrojů. K pohupování do rytmu nás přiměly rytmické skladby v podání skupiny indiánů. Řezbář nám předvedl výrobu houslí.

Na Masarykově náměstí, kde jsme sledovali kouzla s kartami, nás ochotně a zdarma na památku vyfotili. Byli jsme zvědaví, co se děje v oranžovém stanu, protože jsme slyšeli známé písničky. Probíhal zde „Tanec pro život“, pod záštitou firmy Mittal Steel. Zpočátku jsme jen nesměle pozorovali tanečnický na pódiu a pak jsme se zapojili i my. Na pódiu sice nebyl bezbariérový přístup, ale ochotní pořadatelé nás tam vynesli. Svým tancem jsme podpořili dobrou věc a dostali na památku čepice i náramky.

Na jiném pódiu jsme se později dočkali vystoupení skupiny BumBumBand s názvem Samba workshop Kuby Kupčička. Dokázali zapojit do své rytmické produkce větší část obecního a tak se po chvíli polovina náměstí pohupovala v rytmu samby.

Kolem patnácté hodiny se začalo uprostřed náměstí něco dít. Naběhli tam členové tanečního souboru Bílá holubice, za nimi další tanečníci, bubeníci, akrobati na chůdách a nespočet jiných umělců. Předvedli nám své umění a zahájili festivalový průvod městem, který končil na Černé louce.

Volný čas se krátil a my se museli vydat na zpáteční cestu domů. Cestou na trolejbus nás ke krátké zastávce přinutila šikovnost mladých černošek, které hbitými prstíky zaplétaly na hlavách českých dívek a žen stovky copánků. Ještě jsme stihli pozdravit naše kamarády v Mental Café, popřáli jsme jim mnoho spokojených zákazníků a konečně zamířili směrem k Domovu Barevný svět.

Slovem zaznamenaly: **DAGMAR DROBÍKOVÁ, VLADIMÍRA KALOČOVÁ**
a **KATEŘINA TREFILOVÁ**

Domov Barevný svět

Foto: Týdeník 5 plus 2

ZA DOBRODRUŽSTVÍM DO ŠTRAMBERKA

Když v našem nově přejmenovaném Domově Jandova začaly letní prázdniny, domluvili jsme se, že vyrazíme na výlet do města Štramberk. Velké přípravy započaly již velmi brzy ráno, kdy jsme si museli nachystat plno sladkých dobrot do batohu a nezbytné věci na cestu, jako jsou peníze na suvenýr a kartičky pojištění, kdyby se nám náhodou něco stalo. Pořádně jsme se nasnídali a pak už honem za dobrodružstvím.

Vyrazili jsme v devět hodin hodin s našim hodným panem řidičem Stanislavem Vajdíkem, který nás bavil celou cestu. My jsme byli tak

velmi užívali. Ve městě jsme navštívili rozhlednu „Trúbu“, z níž se nám otevřel velmi krásný výhled na široké okolí. Poté jsme pokračovali cestou na procházku lesem. Když jsme se vrátili na náměstí, navštívili jsme také zdejší muzeum hraček. Hned vedle muzea nás upoutala pěkná restaurace, jež nás přímo vybízela, abychom ji také navštívili. Takové volání jsme vyslyšeli a udělali si přestávku. Objednali jsme si bramboráčky, kofolu a pěkně odpočívali. Ochutnali jsme i místní specialitku „štramberské uši“ a na obalu přečetli pověst o uších. Au au...

Najednou se zvednul vítr a začalo pršet. Se smutkem v očích, že už nemůžeme na procházku, jsme zaplatili v restauraci svou útratu a vyrazili k našemu autu. S městem jsme se rozloučili a pro jistotu hodili minci do kašny, abychom jsme se mohli zase někdy vrátit.

ANETA NEUWERTHOVÁ

Domov Jandova

šikovní, že jsme mu za odměnu zazpívali známé české písničky. Panečku, ten měl radost! Na výlet nás jelo celkem sedm. Kromě pana řidiče to byly hlavně děti – nejstarší Daniel Žilinský, nejmenší Lukáš Boldezerský, nejupovídanější Jeník Ganitta a nejusměvavější Jiří Szuscik a pak samozřejmě také my, tety – Aneta Neuwerthová a Věra Fabiánová.

Město Štramberk nás přivítalo svěžím slunečným počasím, které jsme si všichni

Pod křídly...

K létu neodmyslitelně patří průzkumné výpravy. Jednou z nich byla naše cesta vlakem po nové trati z Ostravy hlavního nádraží do Mošnova, na letiště Leoše Janáčka. Na cestu jsme se vydali v pátek 17. července ranním vlakem, který byl k naší radosti nízkopodlažní, vybavený plošinou pro vozíky a nesmírně krásný. Usadili jsme se nahoře, v patře, abychom měli dobrý výhled na krajinu okolo. Pan průvodčí nás informoval o možnostech zajištění cesty pro lidi na vozíčku přes internet, což nás potěšilo a inspirovalo k plánování dalších cest.

Když jsme vystoupili, ocitli jsme se ve zbrusu nové nádražní hale, z níž vedl prostorný tunel až do odbavovací haly letiště. Tam jsme pozorovali, jak cestujícím balí před odletem zavazadla do fólie, jako ochranu před poškozením, a celé dění při odbavování cestujících. Využili jsme také venkovního posezení ke svačině a přitom měli výhled na letištní plochu. Mohli jsme tak sledovat zaměstnance letiště při jejich práci, letištní ruch s přistávajícími letadly a vystupování cestujících. Zaujala nás technika, která byla sice za plotem, ale přesto blízko. A mohli jsme si také vyzkoušet ovládání vozíku pro přepravu zavazadel.

Pak jsme se prošli okolím letiště, jež je uprostřed přírody, posbírali krásné šišky a vydali se na cestu zpátky k vlaku. V Ostravě nás přivítalo velké dusno, které na letišti nebylo tak patrné díky proudícímu větru. Všichni jsme byli s výletem spokojeni a měli velkou radost z příjemně a nevšedně stráveného dne.

ZUZANA SIVÁKOVÁ, ANTONÍN ČÍŽ, KATEŘINA TREFILOVÁ a DAGMAR DROBÍKOVÁ
Domov Barevný svět

Zuzana Siváková (na snímku vlevo) si spolu s paní vychovatelkou Dagmar Drobíkovou vyzkoušela, jak se manipuluje se zavazadlovým vozíkem, i když člověk právě nikam necestuje...

Prima slunečné odpoledne

Na obloze ani mráček, sluníčko svítí a rtuť teploměru šplhá přes třicet stupňů Celsia. Co v takovém horkém odpoledni podniknout? Co tak třeba zamířit k nedaleké řece Odře? To byl nápad, který se zalíbil všem, kteří se právě nacházeli na „svém pracovišti“ v Domově Jandova. Ale líbil se hlavně našim dětem. Sbalili jsme tedy deky, míč, něco dobrého k zakousnutí a především dostatek tekutin, na něž se v tak parných dnech nesmí zapomínat. A vyrazili jsme na cestu.

Vůdcem této malé „výpravy“ byli naši nejstarší hoši, kteří nám ukázali, jak se správně chovat při přecházení místní pozemní komunikace a co všechno se musí dodržovat, když jde po chodníku velká skupinka lidí. Vysvětlovali nám, že nemůžeme jít všichni vedle sebe, že se chodí po pravé straně chodníku a že je také třeba se při přecházení cesty rozhlédnout do stran, zda se neblíží nějaké vozidlo. Co na to říct? Kluci obstáli na výbornou!

Po našem příchodu k řece jsme rozložili deky pod velkým stromem, který nám poskytl příjemný stín před sluníčkem. Usadili jsme se, rozbíhali dobroty, napili se a po skupinkách zamířili k vodě. První odvážlivci - Honza s Dominikem - neváhali smočít nohy do studené tekoucí řeky. Netrvalo dlouho a přidali se k nim postupně i ostatní. A co si budeme nalhávat... Neskončilo to jen těmi namočenými kotníky.

Kluci si šli později zahrát fotbal na přilehlou louku a zahráli jsme si i na honěnou. Při zpáteční cestě k domovu jsme navštívili stánek se zmrzlinou, kde si každý vybral podle své chuti. Odpoledne bylo moc fajn, příjemná

změna pro všechny, protože se nám naskytla možnost vyrazit se všemi dětmi ven. Ale hlavní bylo, že si děti čachtání ve vodě každopádně užily. Všem se to velmi líbilo, cítili jsme se příjemně osvěženi a hlavně spokojeni.

Zaznamenala: **MICHAELA PROCHÁZKOVÁ**
Domov Jandova

Zážitky z příměstského tábora

v květnu, když se dozvěděly, že ho znovu, stejně jako loni, bude pořádát jejich základní škola ve Slezské Ostravě.

Na letošní příměstský tábor se slečny Veronika Kurková a Michaela Horáková z Domova Barevný svět začaly těšit už

Od 20. července až do konce měsíce jezdily do příměstského tábora denně s doprovodem zaměstnanců trolejbusem a autobusem, ať svítilo slunce nebo pršelo. Společně s kamarády často vycházely mimo objekt budovy, poznávaly okolí, pozorovaly stavební ruch na Hranečnicku, kde vyrůstá nový dopravní terminál, prošly Slezskoostravský hrad. „*Koně nebyli, u pejska ležela a hladila*“, sdělovala nesměle Veronika. „*Hráli jsme venku i ve třídě různé hry, ale už si to nepamatují*“, svěčila se Míša. Obě si pochvalovaly, jak hezky se jim podařilo vyrobit si sluníčka z hlíny na památku.

Text a foto: **DAGMAR DROBÍKOVÁ**

POD HRANIČNÍM VRCHEM

Tak jako každoročně i letos jsme vyrazili na turisticko-sportovní akci pod stany do Města Albrechtic. Vedle pravidelných a již známých účastníků s námi letos poprvé jeli i Honzík Gawelczyk a Miša Horáková.

Z Ostravy jsme vyrazili ve středu 19. srpna rovnou směrem na Jeseníky. Náš stan už byl na zahradě chalupy v osadě Opavice připraven, a tak jsme jen vybalili deky, spacáky a nachystali si každý svoje „ležení“. Děvčata se zabydlela ve vnitřních prostorách chalupy a chlapi ve stanu. Po vybalení jsme si dali šťavnaté řízečky z balíčků a začali připravovat oběd na čtvrtek. Ono naškrábat skoro deset kilo brambor, nějakou tu cibuli a hromadu salámu, zabere docela dost času. Šlo nám to ale od ruky, protože jsme se u práce střídali. Vyšel čas i na různé aktivity na zahradě a v přilehlém parku: badminton, skákání na trampolíně, karty, poslech hudby apod. Večer jsme si něco málo ugrilovali a pak honem do pelechu, zítra nás čeká také náročný

den.

Ve čtvrtek jsme kvůli velikému horku odložili plánovaný výlet až na odpoledne. Dopoledne jsme se vyřádili při výtvarném tvoření – naše mandaly okusily všechny dostupné výtvarné techniky a materiály včetně otisků paciček psa Daisy. Na oběd jsme si dali bramborový guláš uvařený předešlý den a pak hurá na výlet. Došli jsme k nedalekému rybníku, jemuž se říká „Celňák“, protože už leží na česko polské hranici, dali si vychlazenou kofolu a domlouvali další směr cesty. Nakonec jsme se dohodli, že zkusíme dojít na místní rozhlednu na Hraničním vrchu. Měli jsme ale trochu obavy, jak cestu do prudkého kopce lesem zvládnou Monika Dírová a Honzík Gawelczyk. Byly však zbytečné. Oba dva výstup zvládli na jedničku a tak se část naší výpravy mohla podívat na Město Albrechtice a jeho okolí z ptačí perspektivy. Nad zpáteční cestou jsme dlouho váhali a nakonec se kolektivně rozhodli, že půjdeme po „bílém“. Vždyť komu se poštěstí jít přesně po státní hranici? Cestička se tvářila zpočátku docela přívětivě, ale

pak nás překvapila hromadami rozhrnutého kamení, které jsme zdolávali jen s vysokým nasazením.

Musím pochválit všechny účastníky výpravy za zvládnutí tohoto „chodníčku“ s humorem, když si navzájem pomáhali a podporovali se... Zkrátka na túru šel skutečný tým! Patrně nejlepším turistou byla v tuto chvíli překvapivě Miša Horáková. Větší část sestupu vedla celou naši skupinu. Za odměnu jsme si zopakovali návštěvu hospůdky u „Celňáku“ a žízeň uhasili vychlazenou kofolou.

V pátek už jsme museli pomalu balit a tak byl opět čas na různé aktivity v místě. Příprava svačinky, vaření oběda a další důležité i nedůležité věci. Po obědě jsme uspořádali slavnostní zakončení výletu s pochvalami a diplomy a pak už vyhlíželi náš fialkový autobus a jeho řidiče Ivánka Marhulu. Moc se nám domů nechtělo, ale za to jsme si přivezli opět hromadu zážitků a nových poznání.

Text a foto: **VLADIMÍRA KALOČOVÁ**
Domov Barevný svět

Na snímku vlevo:
Naše malá turistická výprava při zdolávání rozhledny na Hraničním vrchu u Města Albrechtic.

Do Linhartov!

Jen o pár dnů později ještě jednou vedla naše cesta na Krnovsko, do nádherných míst poblíž Města Albrechtic. V pátek 21. srpna jsme se naším „čtyřlístkovským“ autobusem vydali na dalekou cestu, tentokrát do obce Linhartovy. Cestou jsme pozorovali, jak dělníci i v horkých dnech pracují na budování nové rychlostní silnice, která měla zanedlouho spojit Ostravu s Opavou. Všimli jsme si obrovských rozestavěných mostů, klenoucích se nad lesními porosty. Výhled byl nádherný a sahal až kamsi k polským hranicím.

Pan řidič nás pak před Krnovem dlouhou úzkou cestou do prudkého kopce Cvilína dovezl až před impozantní poutní kostel sv. Kříže a Panny Marie Sedmibolestné. Všichni jsme se mohli jít do kostela podívat. Jeho interiér je nádherně zdobený. Obešli jsme svatostánek celý dokola, avšak delší trasu ke zřícenině hradu Cvilína a rozhledně bychom už nezvládli ujit. Proto jsme si alespoň prohlédli všechny informační tabule, na nichž byla popsána historie tohoto místa.

V obchodě u cesty jsme si ještě koupili to, co má kdo rád: kofolu, nealko pivo, čokoládové piškoty i oplatky a pak jsme pokračovali do Linhartov. U zámku v Linhartovech jsme vystoupili z autobusu a v jeho okolí strávili veškerý další volný čas. Obešli jsme přilehlé zámecké zahrady, přešli po mostu přes řeku Opavici, až na polské území. Tady mají nově vybudované odpočinkové hřiště s posezením, jehož jsme využili k občerstvení. Pohoupali se také na houpačkách a v altánu jsme si pomocí

otočného stolu posílali nejrůznější dobroty. To byla legrace! Pavla si „přečetla“ i noviny, které tam někdo zanechal.

Před čtvrtou hodinou odpolední nás vyzvedl řidič autobusu Ivánek Marhula společně s kamarády, kteří v nedaleké Opavici

Slovem i obrazem zaznamenaly: **HANA NOHELOVÁ** a **DAGMAR DROBÍKOVÁ**

VÝŠLAP NA PRAŠIVOU

Během krásného letního měsíce srpna, jsme se s klienty Domova na Liščině rozhodli, že si vyšlápneme do hor. V sobotu 22. srpna s turistickými schopnostmi a zájmem navštívit a poznávat krásy Beskyd, jsme tedy vyrazili...

Slunečné počasí nám přálo, nic tedy nebránilo tomu, abychom odjeli. Neodradilo nás ani časně ranní vstávání. S batůžky na zádech jsme se vydali do míst, která jsme si naplánovali. Příjemná cesta autobusem uběhla velmi rychle. Na výstupní zastávce Vyšní Lhota pod Prašivou započal náš „start“ při poznávání Beskyd. Po

žluté turistické značce jsme si poklidným tempem vyšlápli na Malou Prašivou. Na jejím vrcholu stále stojí klasická dřevěná turistická chata Prašivá, jejíž střechu korunuje vyhlídková vížka s krytým ochozem. Chata prošla díky nadšencům důkladnou rekonstrukcí a v červenci letošního roku byla znovu uvedena do provozu. Mohli jsme tedy nahlédnout do všech jejích místností, které byly zrekonstruovány. Personál chaty k nám byl velmi vstřícný a ochotně nám připravil čerstvou a vonící kávu. Po svačině naše putování Beskydami pokračovalo dál. Červená turistická značka nás dovedla

až na chatu Kotař. I po namáhavé cestě nám nohy stále ještě dobře sloužily. Na Kotaři jsme vyzkoušeli zdejší česnečku a fazolačku, k tomu ještě čerstvý chléb a nechybělo ani pivo a kofola. Na terase nám výborně chutnalo a díky tomu jsme načerpali nové síly, abychom zvládli sestup na Morávku.

Po modré značce, vedoucí kolem penzionu Jízdárna, jsme dorazili na zastávku Morávka střed. Sestup byl náročnější, naše kolena citlivější, ale cestu jsme ještě zvládli. Posezení u odpolední kávy, pivečka a zmrzlina bylo příjemné, občerstvilo nás a zároveň nám zkrátilo i dobu čekání na autobus. Autobus do Frýdku Místku a posléze vlak do Ostravy, ukončily náš celodenní výlet Beskydami.

Příjemně unavení jsme dorazili domů právě k večeri. Už se těšíme na další, stejně pohodový turistický výlet.

Zaznamenaly: **MARTINA NĚMCOVÁ** a **HANA ORLOVSKÁ**
Domov na Liščině

VII. setkání s Policií ČR a záchrannými sbory ve Čtyřlístku

K letním měsícům u nás ve Čtyřlístku již sedm let neodmyslitelně patří srpnová setkání klientů naší organizace s příslušníky Krajského ředitelství Policie Moravskoslezského kraje a jeho záchranných sborů. Každoročně o prázdninách u nás pořádají krajští policisté společná setkání, na nichž nechybí ani

strážníci Městské policie Ostrava a příslušníci Hasičského záchranného sboru. Na to letošní, které již tradičně nachází velkorysý prostor v zahradě Domova Barevný svět, se ve čtvrtek 27. srpna s velkým očekáváním sjeli klienti ze všech zařízení Čtyřlístku. A měli se opravdu na co těšit!

Spolu s organizátorkou této události, paní plk. Mgr. Janou Kubošovou, přijel pozdravit klienty Čtyřlístku náměstek ředitele krajského ředitelství, pan plk. Mgr. Radim Daněk. Společně představili všechny hosty tohoto dne, mezi nimiž byli i „staří známí“, na něž se naši klienti každoročně velmi těší: fenka belgického ovčáka Quinny z Hückelovy vily, jež se trpělivě nechává zahrnovat přízní malých i velkých kamarádů, kterou také sama nezřídka láskyplně oplácí. Radost všem udělala i její sestra Quarra, specialista na vyhledávání drog, jež má proto u policie velmi důležité postavení. Oba pejsci předvedli dokonalou poslušnost a sklidili za to potlesk početného publika. Obdiv a svou výškou tak trochu i obavy, budil policejní kůň – starokladrubák Mango, kterého si ti nejodvážnější troufli také

pohládit.

Plno zájemců však kolem sebe měli také příslušníci dopravní policie se svými policejními vozy s výstražnými majáčky, u nichž byla nepřetržitá tlačence četných zájemců o svezení po zahradě. Ti, na které se právě nedostalo, si alespoň vyzkoušeli, jak se sedí na policejní motorce. Plno zvědavců měly kolem sebe i strážnice městské policie, které klienti zasypávali spoustou dotazů a většina z nich si také chtěla „osahat“ vystavené předměty. U tohoto stánku na ně čekaly také milé suvenýry v podobě tematicky zaměřených omalovánek, pexesa nebo reflexní pásky. Dospělé zase zaujala nenápadná policejní dodávka s technikou na měření rychlosti. Doslova „v obležení“ byli i členové hasičského záchranného sboru se svým hasičským vozem, budícím úžas množstvím techniky. Klienti měli možnost prohlédnout si hasičský vůz zevnitř i zvenčí, ale malým i velkým obdivovatelům se úplně nejvíc líbilo, když si mohli vyzkoušet „opravdovou“ hasičskou hadici a pokropit alespoň naši horkým letním sluncem vysušenou zahradu...

Bylo to skvělé dopoledne, plné zajímavých zážitků a už se těšíme na další letní setkání v příštím roce.

Text a foto: **BOHDANA RYWIKOVÁ**

Zahradní slavnost v Kunčičkách

Naše letošní zahradní slavnost s opékáním párků, kterou jsme uspořádali 7. října, byla prozářena hřejivým sluncem a příjemnou, téměř letní pohodou. V dopolední části rozproudila radostnou náladu příprava ohně, opékání špekáčků a hlavně jejich konzumace. Zahradou se linula neodolatelná vůně, sluníčko nás hřálo svými paprsky... Smlsli jsme si i na výborných keřirových a ostružinových buchtách, které jsme si sami upekli. Přijel se za námi podívat i náš pan ředitel a taky ochutnal naši „baštu“. Když už jsme všechno snědli, s chutí jsme se pustili do tance a zpěvu. Vůbec se nám nechtělo končit. Určitě bychom si přáli tuto zahradní „párty“ brzy zopakovat!

JANA GROMOTOVIČOVÁ
Centrum pracovní činnosti

U nás „rostou“!

Velké sucho a tropické počasí nás trápilo celé léto. Ani nezapršelo, a jak všichni víme - houby rostou po dešti. Půda je vysušená, marně chodíme po lese a „pátráme“ po houbách. Bohužel nerostou.

Proto jsme se u nás v Centru pracovní činnosti rozhodli, že s tím něco uděláme a hříbky budou. Moc práce nám to nedalo... Ted' jsme snad jediní: na naší zahradě totiž hříbky „rostou“. Sice z nich neuvaříme smaženici ani polévku, ale jinak jsou krásné, zdravé, bez červů a všichni nám je závidí.

(jg)

Valíme se Slezskou

Zvláštní název, vidíte! Taky jsme docela koukali, když nás, skupinu Rytmy na tuto akci pozvali vystupovat. Soutěžní odpoledne nazvané Valíme se Slezskou uspořádalo občanské sdružení TriComUnity pro městský obvod Slezská Ostrava v sobotu 19. září. Smyslem tohoto dne bylo především podpořit život v této městské komunitě, oslovit občany obvodu a nabídnout jim příjemně strávené odpoledne, při němž se mohou nejen dobře pobavit, ale také vzájemně poznat.

Kromě bohatého programu, jenž se odehrával v areálu hladnovského gymnázia, to byla sportovní zábavná hra „Valíme se městem“ pro dvojice. Ty se přemísťovaly povolenými dopravními prostředky, většinou na kolech, na daná stanoviště, kde musely splnit zadané úkoly. Pořadí stanovišť si mohla každá dvojice určit sama. Startem i cílem soutěže bylo gymnázium Hladnov.

Aby si přihlízející publikum také přišlo také na své, připravili organizátoři před gymnáziem bohatý kulturní program. Své umění tady předváděli tanečníci, hudebníci či zpěváci od předškolního věku až po naši skupinu Rytmy, která rovněž dostala pozvání k účasti.

Na snímku členové souboru Rytmy před vystoupením na akci Valíme se Slezskou...

Ačkoliv jsme tentokrát museli překonat drobné překážky při zajišťování zvukového přenosu našich písní, vystoupení dopadlo výborně a sklidili jsme zasloužený potlesk. Podpořit nás přišla také děvčata z Domova Barevný svět. Všichni si nakonec mohli vyzkoušet drobné úkoly a soutěže doprovodných programů. Třešničkou na dortu však byla možnost nechat se svézt na čtyřkolce. A tak jsme se vraceli domů plni dojmů a příjemných zážitků.

VLADIMÍRA KALOČOVÁ

Foto: autorka a archiv TriComUnity

Když je práce zábavou

Od 1. července letošního roku byl v Domově na Liščině spuštěn pilotní program tří domácností. Po přípravách, jež zahrnovaly komunikaci s klienty a pracovníky, dotazník k domácnostem, výběru klientů a pracovníků dle jejich přání, jsme konečně „nastartovali“. V první domácnosti je šest mužů, ve druhé čtyři ženy a jeden muž, a ve třetí čtyři muži a dvě ženy.

Domácnosti jsou nově vybaveny vším, co je potřeba v každém novém bydlení. Je až s podivem, jak rychle si klienti zvykli na to, že bydlí „ve svém“, starají se o své domácnosti, za podpory pracovníků si sami uklízejí své prostory. Přibýly i další domácí práce, jako například umývání nádobí, praní drobného prádla v automatické pračce a posledním „hitem“ je žehlení prádla. Domácnosti dostaly nové žehličky a žehlicí prkna a klienti se předhánějí, kdo dřív bude žehlit. Zajímavé je, že se do této práce hrnou převážně muži, což dokazuje i pořízená fotografie.

V kurzu je i víkendové pečení, konzumace snídaní v domácnostech a chystání večeří dle přání a chutí klientů. Jsme překvapeni, kolik skrytého potenciálu mají naši klienti, kteří při dobrém vedení a

individuálním přístupu jsou schopni a ochotni dělat věci, jež nikdy předtím nedělali.

ZDENA SKLENÁŘOVÁ
Domov na Liščině

JAK TOMÁŠEK MALOVAL

Ve prospěch charitativní akce Držíme spolu

V letošním roce zveřejnila Asociace rodičů dětí s dětskou mozkovou obrnou a přidruženými neurologickými onemocněními (DMO) České republiky svůj nový projekt, nazvaný Držíme spolu. Smyslem projektu je pomáhat co největšímu počtu takto postižených dětí financovat léčbu, která by pomohla alespoň zmírnit následky jejich onemocnění a zároveň tak pomohla rodičům, pro něž je dostupnost takové léčby často nad jejich finanční možnosti.

Asociace v této souvislosti oslovila také jednoho z nejlepších současných českých a světových fotografů, prof. mgr. Jindřicha Štreita, který proslul jako mistr sociálního dokumentu a jehož fotografické dílo je zastoupeno ve sbírkách nejprestižnějších domácích i světových galerií – Národními galeriemi v Praze a v Bratislavě počínaje, přes přední evropská muzea a galerie až po The National Gallery of Art ve Washingtonu, The Museum of Modern Art v New Yorku anebo Tokyo Metropolitan Museum of Photography v Japonsku, aby vytvořil fotografie zdravotně postižených dětí.

Jindřich Štreit od letošního února nafotografoval pro asociaci snímky třinácti dětí, jež jsou zároveň třinácti příběhy, třinácti osudy těchto dětí a jejich rodičů, které spojuje jediné: možnost léčby v Sanatoriích Klimkovice díky podpoře Asociace rodičů dětí s DMO. Ze snímků Jindřicha Štreita zároveň vznikl pod názvem Držíme spolu kalendář na rok 2016. Jak napsala manažerka tohoto projektu, Ivana Gračková, „...Kalendář by měl upozornit na to, kolik energie a úsilí stojí rodiče, když chtějí pro své dítě zajistit plnohodnotný život, když ho chtějí posouvat kupředu.“

Kalendář „Držíme spolu“ bude představen veřejnosti na vernisáži výstavy fotografií, která se pod stejným mottem uskuteční v Sanatoriích Klimkovice ve čtvrtek 12. listopadu. Tam bude poprvé možné koupit si kalendář za 1.000 korun a podpořit tak léčbu dalších dětí. Kromě toho také bude na výstavě možné zakoupit samostatné fotografie Jindřicha Štreita. Výtěžek z prodeje těchto snímků bude rovněž věnován na léčbu konkrétních dětí. Každá fotografie pak bude opatřena lístečkem se jménem svého „vlastníka“. Výstava je putovní a z Klimkovic se bude postupně stěhovat do mnoha dalších měst a institucí v celé České republice, kde se mohou do tohoto projektu zapojit další zájemci. Nakonec se

fotografie i se jmény dárců vrátí tam, kde byly pořízeny – do Sanatorií Klimkovice. Tady ozdobí jednu z chodeb dětské léčebny.

A jak to všechno souvisí s naší organizací? „Tvář“ kalendáře Držíme spolu 2016 je náš klient, desetiletý Tomášek Šimko z Domova Jandova, který právě díky zmíněné asociaci absolvuje léčebnou kúru v Sanatoriích Klimkovice. Ale co víc: je také autorem krásného obrazu, jenž letos v létě namaloval v ergodílně rehabilitačního oddělení Čtyřlístku. Obraz se bude na listopadové vernisáži výstavy fotografií Jindřicha Štreita dražit v Sanatoriích Klimkovice. Výtěžek této dražby by měl prostřednictvím Asociace rodičů dětí s DMO rovněž přispět na lázeňskou léčbu dalších zdravotně postižených dětí, mimo jiné i dalšího z našich klientů – Dominika Šulana z Domova Jandova.

O tom, jak dražba dopadla a jaký úspěch měl Tomáškův obraz, přineseme informace v příštím vydání Zrcadla. Každopádně však věříme, že se všem, kteří se na listopadovou charitativní akci do Klimkovic sjedou, bude Tomáškův obraz líbit stejně, jako nám.

Text: **BOHDANA RYWIKOVÁ**
Fotografie: **ZUZANA LEMBARDOVÁ**
Ergodílna rehabilitačního oddělení

Na snímcích Tomášek Šimko při práci na svém výtvarném díle pro Sanatoria Klimkovice.

FOLKLOR BEZ HRANIC 2015

Mnoho let do historie naší organizace sahá spolupráce s festivalem městských folklorních souborů Folklor bez hranic, jehož koncerty se pravidelně pořádají také u nás ve Čtyřlístku. Výjimkou nebyl ani letošní rok, kdy jsme v improvizované koncertní síni tělocvičny Domova Barevný svět přivítali dva zahraniční folklorní soubory - Kecskeméti Kurácsi Táncműhely z Maďarska, který zachovává kulturu Karpatské kotliny a folklorní soubor našich severních sousedů, soubor písní a tanců Tradycja

z Wilamowic v Polsku, udržující tradice oblasti horního Slezska. Soubor má ve svém repertoáru horalské tance żywieckých Beskyd nebo písně a tance těšínského Slezska, které jsou nám melodicky hodně blízké.

Vystoupení obou souborů vzbudila bouřlivé ovace diváků. A sympatie byly oboustranné. Zejména polští hosté byli nadšeni tím, že mohou udělat radost našemu publiku a tak si na závěr zazpívali spolu s klienty lidové písničky, které jsou stejně známé a populární u nás jako v Polsku. Pokud vůbec lze mluvit o jazykové bariéře, ta rázem vzala za své a naše publikum se se svými hosty jen těžko loučilo. Ostatně, fotografie z koncertu hovoří samy za všechno...

Text a foto: (rw)

VÝTVARNÝ ŽIVOT

■ Léto v barvách Čtyřlístku

K létu a prázdninovým měsícům neodmyslitelně patří „slunce, voda, vzduch“. Pro klienty Čtyřlístku jsou to však také pravidelné letní výstavy jejich výtvarných prací v Galerii Ametyst Fakultní nemocnice Ostrava. Tento přívětivý výstavní prostor, jež nemůže minout nikdo z návštěvníků nemocnice ani mnozí z jejich pacientů, patřil od 29. června do 2. srpna letošního roku výtvarným pracím, které vznikly v rámci arteterapeutických činností našich klientů v kreativním ateliéru a ergodílně rehabilitačního oddělení. Vystavená kolekce, čítající více než třicet obrazů, nebyla tematicky zaměřená, odrážela spíše momentální nálady, touhy a sny svých tvůrců. Výstavy klientů Čtyřlístku se setkávají v Galerii Ametyst každoročně s vřelým přijetím personálu nemocnice a těší se i přízní jejich pacientů nebo návštěvníků...

■ Letní fantazie

„Každý rok se moc těšíme, čím nás opět překvapí klienti ostravského Čtyřlístku, kteří v naší knihovně o prázdninách pravidelně vystavují své obrazy a kresby. A vždycky je to něco nového, zajímavého a velmi pozitivního, což oceňují i návštěvníci naší knihovny,“ glosovala výstavu výtvarných prací klientů naší organizace paní Mgr. Světlana Honzková, vedoucí pobočky Knihovny města Ostravy v ulici Jiřího Trnky na Fifejdách. Jednotlivá díla výstavy, nazvané „Letní fantazie“, vznikala během letošního roku pod vedením zkušených arteterapeutek v kreativním ateliéru Čtyřlístku. V krásných prostorách této knihovny se po celé léto dobře vyjímaly kresby a malby tvůrců se zdravotním postižením, kteří se do kreativního ateliéru v Domově na Liščině sjíždějí pravidelně z nejrůznějších částí Ostravy. Pro mnohé z nich jsou klidné chvíle trávené v inspirativním prostředí ateliéru příjemnou relaxací a zároveň také příležitostí k seberealizaci a vyjádření niterních pocitů. Výstava v Knihovně města Ostravy v Trnkově ulici, byla otevřena od začátku až do konce prázdnin letošního roku.

■ Obrázky v knihovně

A ještě jednou se objevily výtvarné práce našich klientů v prostorách Knihovny města Ostravy, tentokrát v její pobočce v Ostravě – Přívoze, kde výstavy obrázků našich klientů již zapustily také tradici. Ta letošní byla otevřena od prvního září a po prodloužení zde bude těšit návštěvníky knihovny až do konce listopadu letošního roku.

Text a foto: (rw)

Tvůrčí workshop Čtyřlístku

Výborný nápad měly vychovatelky Domova Barevný svět, které ve spolupráci s kreativním ateliérem Domova na Liščině a ergoterapeutkami rehabilitačního oddělení uspořádaly 17. září pro naše klienty tvůrčí workshop netradičních technik. A tak v pracovních suterénu Domova Barevný svět zavládl

nevšední ruch, když sem po skupinách přicházeli klienti, aby si vyzkoušeli, jak se dá kouzlit s barvami, tvary i různými materiály.

Sami byli překvapeni, když s pomocí žehličky a voskových barev vytvořili zajímavý obrázek nebo když se jim z obyčejné plechovky a několika knoflíků podařilo zhotovit originální tužkovník anebo přišli na to, že i z obyčejné barevné čmáranice a pomačkaného papíru lze udělat abstraktní dílko... Také se přitom dozvěděli, co se skrývá pod tak záhadnými názvy, jako je enkaustika, muchláž, frotáž, krakelování, decoupage, jak se

pracuje s fimem a že vlastně téměř z čehokoliv lze něco pěkného vytvořit. Živo bylo také v ergodilně rehabilitačního oddělení, kde se pro změnu hodně pracovalo s hlinou a nejrůznějšími barevnými tvary, které se daly rozdělovat i skládat anebo z nich vytvářet nejrůznější obrazce. Byl to zkrátka báječný den plný překvapivých nápadů, pokusů a nespoutané fantazie. Ale také radosti, když se dílo povedlo.

Workshop měl u klientů takový úspěch, že si jej jeho organizátorky zopakují ještě jednou, tentokrát v listopadu s klienty Domova Jandova.

(rw)

Foto: autorka a NIKOL BURŽÁKOVÁ

FOTOGALERIE ČTYŘLÍSTKU

Dagmar Drobíková: Když se z koníčka stane „kůň“

Od září letošního roku je ve Fotogalerii Čtyřlístku k vidění již třetí letošní fotografická výstava. Její autorkou je paní Bc. Dagmar Drobíková, vychovatelka Domova Barevný svět, která svým pojetím tak trochu vybočuje „z řady“ dosud vystavovaných fotografií našich kolegyně a kolegů, zaměřených tematicky téměř výhradně na přírodu.

Autorka současné výstavy nás tentokrát pozvala do zcela jiného světa: do světa vonícího dálkami

a nabitého vzrušením – do světa automobilových soutěží. Přibližuje nám jej nejen kolekcí zajímavých fotografií, ale i těmito slovy:

„Mým koníčkem, řekla bych ‘koněm’, se staly automobilové orientační soutěže. Věnuji se jim od roku 1992 a přivedl mě k nim manžel. Trávíme tak skoro všechny víkendy od března až do listopadu, nelitujeme auto ani peníze na startovné a naftu. Jsem řidičkou, manžel naviguje a jezdí jízdy zručnosti. Díky soutěžím jsem se nejen zdokonalila v ovládnutí vozu, ale také získala spoustu přátel nejen z naší republiky, ale také ze Slovenska, Polska, Maďarska a Rumunska. V rámci soutěží navštěvujeme

mnoho krásných a zajímavých míst jako cílů v jednotlivých etapách, v nichž fotografuji a manžel filmuje. Pokud během soutěže můžeme nějakou stavbu či místo, které stojí za návštěvu, poznačíme si je do mapy a v neděli, kdy se ze soutěže vracíme domů, místo navštívíme, projdeme a zdokumentujeme. Máme na co vzpomínat.“

Na rozdíl od svých vystavujících předchůdkyň a předchůdců se tedy paní Dagmar Dobíková primárně nezaměřuje na fotografování, netouží po „krásných“ fotografiích. Její zájem směřuje jinam. Přesto mají její snímky hodnotu zajímavého dokumentu, který chce sdílet s ostatními. I taková může být síla okamžiku.

Fotogalerie Čtyřlístku nabízí tuto možnost všem, kteří se věnují fotografování jako koníčku a nebojí se „přinést svou kůži na trh“. Vždyť každý máme své skryté talenty a byla by škoda nevyužít šance vynést na světlo alespoň ty fotografické...

(rw)

Foto: **DAGMAR DROBÍKOVÁ**

DIVADLO

■ Pimprlata 2015

Skupina klientů z Domova Barevný svět navštívila se svými doprovody 3. srpna ostravské Divadlo loutek, které nás pozvalo na interaktivní výstavu. Probudit manekýna Barvičku se nám zpočátku nedařilo, ale když jsme rukama vytvořili „hláskou troubu“, povedlo se. Blanka mu pomohla z krabice a nastalo velké vítání. Prohlédli jsme si všechny druhy loutek a předměty, s nimiž se také po úpravě může hrát divadlo. „To je kožíšek“, šeptala Veronika. „A tak se s liškou hraje“, zvolala Petra. Míša si vybrala myš. Byli jsme

rádi, že jsme si na vše mohli sáhnout a vyzkoušet, jak se loutky vodí. Překvapilo nás, jak jsou některé těžké. Pohybovat jejich rukama bylo úplně nejtěžší! Dáša s kávičkou vše pozorovala, a když byl kelímeček prázdný, zapojila se do hraní. Pavla zkoumala, proč je na pódiu hrníček a co je v hrnci. Na závěr jsme si vyrobili zapichovací loutky a rozloučili se.

Text a foto: **DAGMAR DROBÍKOVÁ**

HUDBA, TANEC

Muzikoterapeutické setkání s Divadlem Slunečnice

Báječné odpoledne plné hudby a hlavně populárních písniček – těch pamětnických, pohádkových, muzikálových i jiných, které dobře známe a také si je občas rádi broukáme, pro nás 24. srpna připravili mladí členové brněnského Divadla Slunečnice. Zpěvačka Aneta Žáčková a zpěvák Dominik Šebek povzbudili naši náladu a nakonec všechny, kteří přijali pozvání, a přišli se na jejich vystoupení do tělocvičny Domova Barevný svět podívat, vyzvali k tanci. A roztančili se opravdu téměř všichni, ať už sami anebo s pomocí svých doprovodů. Kroužili jsme po parketu spolu s oběma zpěváky, které jsme pak

ani nechtěli pustit domů. Těch více než sedmdesát minut letního „muzikoterapeutického setkání“ s Divadlem Slunečnice opravdu stálo za to! Těšíme se, že si je snad zase někdy příště zopakujeme.

Text a foto: (rw)

RYTMY V JEDNOM KOLE

Na nedostatek zájmu si opravdu nemůže stěžovat naše hudební skupina Rytmy pod vedením paní Libuše Gajdové, která dostává jedno pozvání za druhým. Kromě krásného vystoupení, které pro letošní rok Rytmy předvedly na koncertu Všechny barvy duhy společně se skupinou akordeonistů Základní

umělecké školy Viléma Petrželky z Ostravy-Hrabůvky, čekala je ještě reprezentace na jedenáctém ročníku festivalu Motýlek - přehlídce tance, zpěvu a dramatické tvorby handicapovaných lidí, jenž se tradičně odehrává v Kulturním domě v Kopřivnici. Kromě toho také dostali pozvání na listopadové vystoupení od Sdružení seniorů Odborového svazu železničářů v Ostravě a Magistrátu města Ostravy u příležitosti slavnostního rozsvícení vánočního stromu na Prokešově náměstí v Ostravě (30. 11.). V prosinci je čeká koncert Advent plný andělů v multifunkční aule Gong (3. 12.) a na Koncert pro lepší svět v koncertních prostorách bývalého Dolu Hlubina Dolní oblasti Vítkovic (18. 12.). O všech těchto událostech přineseme více podrobností v příštím vydání časopisu Zrcadlo.

HOLUBICA – NOHAVICA

aneb Advent na trůnech už počtvrté

Letošní rok je pro náš spřátelený taneční soubor Bílá holubice skutečně náročný – kromě tradičního účinkování na festivalech, odborných seminářích a workshopech, nastudovali handicapovaní tanečníci strhující celovečerní představení Cirkus, které hrají na prknech Divadla loutek Ostrava. Pro soubor je ovšem vrcholem sezóny tradiční Advent na trůnech, který se letos bude konat už počtvrté. Koncert s podtitulem Holubica a Nohavica pořádá Bílá holubice na svátek Svatého Mikuláše, 6. prosince. Hostem tanečnicků na kolech, a zároveň průvodcem koncertu, bude

už podruhé ostravský bard Jarek Nohavica. Speciálním hostem koncertu bude dlouholetý spoluhráč Jarka Nohavicy, akordeonista Robert Kusmierski. „*Koncert je koncipován jako společné vystoupení handicapovaných a zdravých umělců, která dohromady vytvářejí harmonický celek*“, přibližuje dramaturgii koncertu Ivana Martáková. Začátek koncertu, který hostí Dům kultury města Ostravy, je v 19.00 hodin. Vstupenky v hodnotě 450,- a 550,- Kč je možné zakoupit v předprodeji Domu kultury města Ostravy a Informačních centrech města Ostravy.

SPORT

Někdy stačí ke štěstí jen málo...

Pohlazení, laskavý úsměv člověka, nebo dotek zvířete. Říká se, že nejkrásnější pohled na světě je z koňského hřbetu. O tom se přesvědčili klienti Domova na Liščině při hiporehabilitaci. Ve středu 26. srpna jsme již podruhé absolvovali terapii ve *Stáji Bystřice, Vitality Slezsko*, které leží v překrásném koutu těšínských Beskyd, konkrétně Bystřice u Českého Těšína.

A co je to vlastně hiporehabilitace? Definice říká, že je to metoda, při níž se setkává kůň s člověkem se zdravotním znevýhodněním s celostním působením na energetické, emocionální, duševní a fyzické

tělo lidského organismu. Vlastní zkušenost je taková, že klienti s nejvyšší mírou podpory z Domova na Liščině si vyzkoušeli, ať už v poloze sedící nebo ležící, jízdu na kobylce Soni. To vše pod odborným dohledem

fyzioterapeutky Stáni, která je zároveň vzdělaná v oboru hipoterapie. Nikdo z klientů se koně nebál a za laskavého přístupu terapeutky si jízdu vychutnali. O tom svědčí i fotografie našich „jezdců“.

Součástí hipoterapie bylo i krmení kobyly, jako odměna za její práci. Mrkvičku, kterou jsme jí nabídli, si opravdu zasloužila. Atmosféra celého dopoledne byla skvělá, přístup pracovníků stáje Vitality naprosto profesionální. Náš velký dík patří i fyzioterapeutce Stáně, jež si svým přístupem a chováním okamžitě získala sympatie klientů a doprovázejícího personálu.

Byli bychom velmi rádi, kdyby se hiporehabilitace mohla stát pravidelnou součástí našich akcí a mohlo ji postupně absolvovat co nejvíc našich klientů.

Text a foto: **ZDENA SKLENÁŘOVÁ**
Domov na Liščině

Proč bychom se topili aneb Čtyřlístek na Dyji

Tak jako již v předešlých letech, i letos jsme měli možnost podniknout vodácký výlet. Celou akci, která je jednou z mnoha nabídek naší odborové organizace, zajistila na víkendové dny 5. – 6. září ing. Gabriela Kupcová. Vše vymyslela a kvalitně zorganizovala včetně počasí. A tak jsme v sobotu časně ráno vyráželi směr Olomouc, kde nás čekal autobus CK PEŘEJ Tours s nákladem lodí a pak už hurá do Nových Mlýnů s krátkou mezizastávkou v Brně.

Kousek pod hrází novomlýnské nádrže jsme se seznámili s ostatními vodáky, vyslechli školení a byli vypuštěni na vodu. Naše čtyřlístkovská skupina zabrala tři rafty a instruktorům již v tu chvíli bylo jasné, že bude veselo. Plavba ubíhala rychle. Z nové Dyje jsme „přesedli“ na zámeckou a plavili se směrem k Lednici.

Kousek od zámku naše sobotní putování končilo. Protože jsme to neflákali, vyšel čas i na procházku po Lednici, nějakou baštu a pivečko nebo výborný burčáček.

Autocamp Apollo byl „coby kamenem dohodil“ a tak jsme (my někteří) stavěli stany ještě za světla.

Ráno jsme vyskočili z pelíšků,

natěšení na další vodní putování. Kafičko, či snídaně v místním bufetu, rychle nabalit a vyrazit dál. Zamávali jsme campu a desítkám krásných strakáčů (právě probíhala soutěž a výstava psů plemena Český strakatý pes) a rychle zase na vodu. Nedělní putování Zámeckou Dyjí bylo opravdu nádherné - místy jsme si připadali jako v pralese a jindy jsme se kochali pohledy na zámek či minaret. Zastavili jsme se také u Janova hradu a smlsli si na palačinkách nebo dršťkové. Po zámecké Dyji jsme hladce propluli na Dyji starou a tím ukončili okruh kolem lednického zámku. Poslední přenášení lodí se neobešlo bez trošky adrenalinu. To, když jedněm spoluvodákům uplavala loď a my se ji snažili dohnat a chytit. Vše dopadlo dobře a celá skupina si vesele pádlovala směrem k Břeclavi.

Co dodat na závěr? Další suprová sportovní odborová akcička. Počasí nám přálo, atmosféra byla jedinečná, vynaložené úsilí stálo za to a příště zase vodácké Ahóóó!!!

Text a foto: **VLADIMÍRA KALOČOVÁ**
Domov Barevný svět

XIII. ročník Třebovické olympiády v přizpůsobených sportech

Po jednoleté přestávce způsobené rekonstrukcí Stacionáře Třebovice, se ve čtvrtek 24. září uskutečnil již třináctý ročník Třebovické olympiády v přizpůsobených sportech. Výjimečný byl tím, že se poprvé

neuskutečnil v sídle pořadatelského zařízení, ale na zahradě Domova Barevný svět a poprvé ve své historii se nekonal na jaře, ale počátkem podzimu. Nic to však neubralo na faktu, že i na podzim byla atmosféra tohoto sportovního klání úžasná a kdo přišel – ať už jako sportovec anebo jako divák, nelitoval.

Zúčastnilo se celkem sedm sportovních družstev ze Základní školy Těšínská, Chráněného bydlení Otrokovice, Společnosti pro pomoc mentálně postiženým SK Žijeme a čtyři domácí – SK Sluníčko z Domova Barevný svět, SK Medvědi ze Stacionáře Třebovice, Domov na Liščině a jako čerství nováčci také sportovci z Domova Jandova. Zahradka Domova Barevný svět se proměnila v rozlehlé sportoviště, na němž se soutěžilo v pěti disciplínách. Ti, kteří se nemohli zúčastnit aktivně, přišli své kamarády alespoň povzbudit. Vítězství si letos odvezli kamarádi z Otrokovice, jako družici se umístili sportovci z Těšínské a

na třetím místě skončili reprezentanti SK Žijeme.

Letošní třináctý ročník Třebovické olympiády organizačně výborně zajistila vychovatelka Hanka Zábranová se svými kolegyněmi z třebovického stacionáře i z Domova Barevný svět. Třešničkou na dortu pak byla štědrá finanční podpora, kterou nám letos na tuto událost přispělo statutární město Ostrava.

Text a foto: **BOHDANA RYWIKOVÁ**

ČTYŘLÍSTEK A EVROPSKÉ DNY HANDICAPU

Také v tomto roce se naše organizace zapojila do Evropských dnů handicapu, které se uskutečnily ve dnech 5. – 8. října 2015 v Ostravě. Součástí událostmi nabitých dnů byl již tradičně také mezinárodní turnaj v přizpůsobené kopané, jehož garantem byl Čtyřlístek v čele se svým ředitelem, panem PhDr. Svatoplukem Aniolem. Sportovce přišli povzbudit náměstek primátora města Ostravy, pan ing. Zbyněk Pražák, Ph.D. a ředitelka Evropských dnů hendikepu paní Mgr. Olga Rosenbergerová.

Letošní turnaj byl ochuzený o fotbalové týmy z Itálie a Maďarska, které se jej letos nemohly zúčastnit. Ve sportovní hale areálu Ostravské univerzity ve Varenské ulici se tak sešla sice pouze čtyři mužstva, zato však všechna s pevným odhodláním zvítězit. Náš sportovní klub Medvědi tak čelil tvrdým výzvám soupeřů ze Zlína, z polského Cieszyna a ze slovenského Trenčína. Hned na počátku turnaje, který vedle početného „fanklubu“ našich klientů přišla povzbudit i trojice fotbalistů z Ostravského Baníku – Marek Šichor, Jakub Šašínský a Derrick Mensah, se ukázalo, že naši fotbalisté to v těžké konkurenci nebudou mít lehké.

Po vyrovnaném souboji o první místo mezi polským a zlínským týmem nakonec rozhodly o vítězi až penalty. Vítěznou trofej si z Ostravy zaslouženě odvezli rychlí a bojovní Poláci z Cieszyna, jako druhí se umístili fotbalisté ze Zlína a na třetím místě skončili sportovci z Trenčína. Domácí borci ze Čtyřlístku se bohužel museli spokojit se čtvrtým místem. Zkrátka však naši SK Medvědi z turnaje neodešli a z rukou náměstka primátora města Ostravy, Zbyňka Pražáka, převzal kapitán týmu, Kamil Sasko, také jeden z pohárů...

Ale jak se zdá, v Domově Jandova už se rodí nová fotbalová naděje – Dominik Herák,

kteřý sledoval napínavý turnaj až do konce a ještě si odnesl autogramy Baníkovců... Sportovního ducha přišli do haly pozvedávat i naše Rytmy, které nejen skvěle hrály, ale také vydatně fandily.

Text a foto: **(rw)**

NAŠI JUBILANTI

*Také v posledním čtvrtletí letošního roku slavila nebo bude oslavovat řada našich kolegů a kolegů významná životní jubilea. Významné kultatiny slaví 7. listopadu paní **Milena Mařincová** z Chráněného bydlení Třebovice a 20. prosince pan **Pavel Slaný** ze správy organizace. Další kulaté výročí slavila 19. října letošního roku paní **Pavčina Purdeková** z Domova Barevný svět a 11. listopadu půlkulatiny pan **Marian Válek** z provozně technického útvaru organizace.*

Všem jubilantům blahopřejeme!

REDAKCE

Vítáme mezi námi!

V období od července do konce října letošního roku jsme v řadách zaměstnanců Čtyřlístku přivítali dvacet nových kolegů a kolegů. V Domově Barevný svět je to sedm nových pracovníků v sociálních službách – paní **Marcela Danišová**, pan **Stanislav Gerolt**, paní **Petra Havlová**, **Tereza Kovářová**, **Iveta Kulhánková**, **Andrea Slavíková**, DiS., **Blažena Uhlířová** a všeobecná sestra, paní **Iveta Žáková**. Do Domova Jandova nastoupily dva noví pracovníci v sociálních službách: paní **Natálie Vítková** a pan **Adam Musiol**, DiS., v Centru pracovní činnosti pak v téže pozici paní **Žaneta Pyšková**, DiS. a **Denisa Wyrobová**, ve Stacionáři Třebovice pan **Mgr., Bc. Pavel Šoučík** a jako nová kuchařka paní **Jana Fitříková**. Jako nová sociální pracovnice nastoupila do Domova Hladnovská paní **Bc. Jana Diasová** a na pozici pracovníka v sociálních službách paní **Jana Dvořáková**, DiS. a **Slávka Krutá**. Jako nová pracovnice v sociálních službách nastoupila do Domova na Liščině paní **Andrea**

Bartošová a na pozici administrativního a spisového pracovníka paní **Lenka Blechtová**. Řady ekonomického útvaru správy organizace posílila letos v říjnu jako nová účetní paní **Monika Cejpková**.

Všem novým kolegyním a kolegům přejeme na jejich nových pracovištích hodně trpělivosti, úspěchů a radosti.

ZRCADLO – čtvrtletník pro interní potřeby Čtyřlístku – centra pro osoby se zdravotním postižením Ostrava.
Vydavatel: Čtyřlístek – centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, příspěvková organizace. **Adresa redakce:** Hladnovská 751/119, 712 00 Ostrava – Muglinov. Tel.: 596 223 201, 596 223 205, e-mail: sekretariat@ctyrlistekostrava.cz, prmanazer@ctyrlistekostrava.cz. Číslo 3., ročník VIII. Náklad: 40 kusů. Neprodejné. **Zodpovědný redaktor:** Mgr. Bohdana Rywíková. **Redakční rada:** PhDr. Svatopluk Aniol, Ing. Lucie Blahutová, Miluše Bystroňová, Bc. Lukáš Křupala. Příští číslo vyjde v prosinci 2015. **Časopis Zrcadlo v tištěné podobě nelze šířit mimo jednotlivá zařízení vydavatele, pořizovat kopie časopisu nebo jej předávat jiným osobám.**